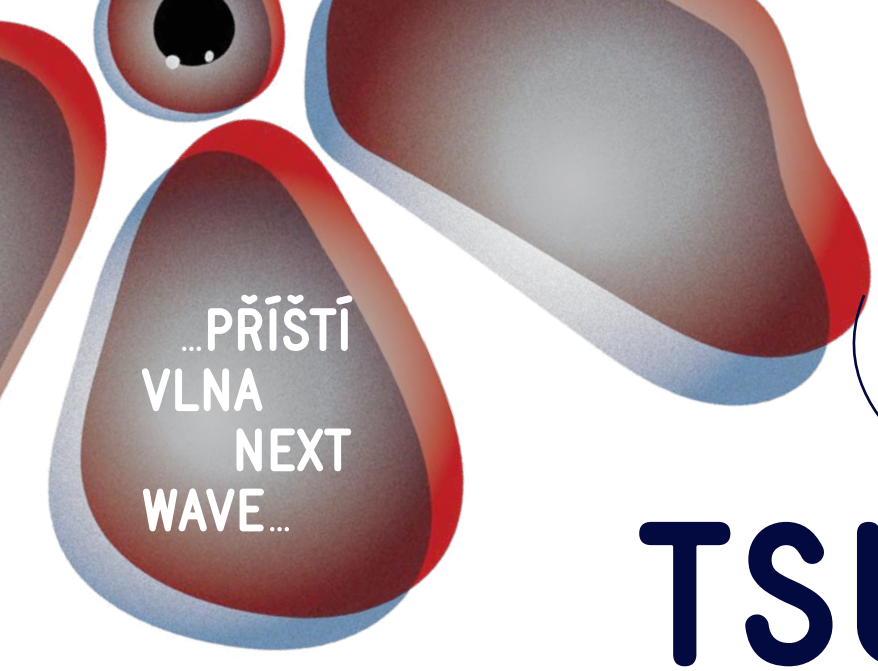

2026

ZPRAVODAJ FESTIVALU

TSUNAMI 1

EXPERIMENT ŽIJE!

Letošní setkání divadelní, taneční, literární, hudební, výtvarné a jiné alternativy má motto **Experiment žije!** Pražská část festivalu se uskuteční v divadlech, synagoze, v kavárnách i na ulicích ve dnech 18.–24. září.

„Motto Experiment žije! zdůrazňuje potřebu hledat v umění nové cesty a způsoby, jak reagovat na současný svět. V programu se proto objevují témata migrace, rodinných vztahů, přírody a paměti. Důležitou dramaturgickou linií je také svoboda tvorby a postavení umění ve společnosti. Zajímají nás díla, která dokáží zachytit současné dění a zároveň hledají nové formy, výrazové prostředky a způsoby setkání s divákem,“ říká umělecká ředitelka festivalu **Lenka Dombrovská**.

Program letošního ročníku lze vnímat ve dvou linkách, které se vzájemně doplňují a představují obraz současného experimentálního divadla. První se soustředí na postavení umělkyň a umělců a otázky svobody tvorby i kulturní politiky. Premiéra akrobatky Elišky Brtnické **Round Table**, která se uskuteční v Divadle Alfred ve dvoře, odhaluje absurditu grantových systémů a každodenní byrokracie a prostřednictvím fyzické akce i dokumentárních vstupů tematizuje podmínky vzniku umění. Performance **Poryvy ['eksɜ:pt]** Honzy Malíka a Markéty Stránské proměňuje lidový tanec v protestní gesto a před Veletržním palácem konfrontuje vztah mezi deklarovanou úctou ke kulturnímu dědictví a skutečnou podporou současného umění. Generační výpověď studentů VŠMU a Divadla Petra Mankoveckého **Požadujme nemožné** otevírá otázky svobody, identity a společenských očekávání mladé generace umělců. Druhá slovenská inscenace **Nádherná zahrada po ní zůstala** v režii Ivety Ditte Jurčové prostřednictvím osudu Sidonie Nádherné reflektuje vztah společnosti ke kulturním hodnotám a paměti. Její první pražské uvedení se bude konat v libeňské synagoze. Na tuto linii navazuje také **Debata o odvaze psát**, kterou uskuteční umělecká skupina DÍLO ve zkušebně Venuše ve Švehlovce a která se zaměří na roli umění, médií a veřejné diskuse v době společenských tlaků a otevře téma odpovědnosti v současné kultuře.

Druhá dramaturgická linie se obrací k člověku, jeho paměti a vztahu k nedokonalému světu. Dokumentární divadelní instalace o útěcích z domova, nefunkční rodině a ústavní výchově **Parsifalky** rozvíjí spolupráci režisérky Apoleny Vanišové s klienty a klientkami zařízení pro výkon ústavní výchovy. Vizuálně-hudební inscenace **Světlo pro dva** Spielraum Kollektivu určená dětem od devíti let vypráví příběh dvou dětí čelících válce a migraci a citlivě tematizuje křehkost demokracie i sílu přátelství. Existenciální taneční sólo **Insectum K.** Jana Komárka a Honzy Malíka inspirované Kafkovou **Proměnou** zkoumá křehkost lidské existence prostřednictvím těla, světla a minimalistické scénografie. Festival představí také projekty, které rozšiřují možnosti divadelního jazyka a způsobu setkání s divákem. Intimní představení **Příběh pouště** Dafa Theater je určeno jedinému divákovi a vytváří osobní situaci na pomezí vyprávění a objektového divadla. Vizuálně-hudební projekt **Líheň** Petra Nikla a Ondřeje Smeykala propojuje výtvarné principy, světelné projekce a živou hudbu a uskuteční se na dvorku Kafe a Hrnky. Site-specific audioprocházka **Pražské ptactvo** Divadla Setkání propojuje městskou krajinu kolem metra Vltavská, zvuk ptáků a odkaz ornitologa Veleslava Wahla a otevírá téma paměti města i přírody.

Vrcholem festivalu bude tradiční veřejné vyslovení **Poct za alternativní umění**, které každoročně oceňuje výrazné osobnosti české nezávislé scény a zároveň připomíná význam dlouhodobé, často neviditelné práce mimo hlavní instituce. Tuto dramaturgickou linii doplňuje výstava **Umění trvá dál**, dokumentující protestní performativní akce před Ministerstvem kultury ČR a reflektující vztah umění a veřejného prostoru. Slavnostní večer ve Venuši ve Švehlovce završí v sobotu 19. září koncert kapely **Urband**, která svou akustickou, pouliční a zároveň konceptuálně vrstvenou hudbou propojuje folklorní, městské i experimentální vlivy. Speciálním bodem programu je první festivalové představení, které do programu vybral spoluzakladatel festivalu a bývalý kurátor Vladimír Hulec. Jedná se o *„příběh tří žen ve složité životní situaci na pozadí biblického příběhu“*. Inscenaci **My se deme mejt** souboru Poslední nakonec zhlédl na amatérské přehlídce a uchvátila ho.

Zveme také na brněnskou část festivalu, které se bude konat 10.–12. října v HaDivadle, na JAMU a v brněnských ulicích.

ANKETA

CO PRO VÁS ZNAMENÁ EXPERIMENT V TVORBĚ?

Odpovídá Honza Malík, tanečník, choreograf a pedagog
Krok stranou, do neznáma, na doposud neprobádané „území“. Moment nebo delší časové období, kdy vědomě z nějakého důvodu, popudu přistoupím k tvorbě jinak. Je to příležitost pustit se do hledání nových nevyzkoušených možností, do jinak uchopené kompozice. Taková chvíle má v sobě ochotu riskovat, kdy výsledek a umělecké vyznění si možná dopředu představuji, ale přesto mi nejsou známy. Slibuju si od toho posun v tvorbě, také zrození nějakých nových zjištění a významů a práci, kdy může být samotné hledání podstatnější než konečný tvar.

—

Honza Malík představí v Praze i Brně dva projekty – taneční inscenaci **Insectum K.** ve Venuši ve Švehlovce v sobotu 19. 9. a v HaDivadle v neděli 11. 10. a s Markétou Stránskou taneční protest **Poryvy [ˈeksɜːpt]** v pondělí 20. 9. před Veletržním palácem v Praze a před Etnografickým ústavem v Brně v neděli 11. 10.

Spielraum Kollektiv: Světlo pro dva
Foto: Matěj Machek

Odpovídá Linda Straub, režisérka inscenace Světlo pro dva a vedoucí Spielraum Kollektiv
Experiment v tvorbě pro nás znamená nebát se vydat mimo vyšlapané cesty. Vyrazit bez navigace a nechat se unášet tím, co cestou potkáváme. Přijmout riziko toho, že můžeme dojít jinam, než jsme si mysleli, a věřit v to, že to má smysl. Že právě v nejistotě můžeme najít něco, co nám pomůže vidět věci jinak než předtím. Je to dobrodružné, nevyzpytatelné hledání a objevování, které občas přinese poklady a jindy stojí čas a hodně energie dostat se ven ze slepé uličky.

Snažíme se dovolit si nechat se vést samotným proudem tvorby. Často jsme sami překvapeni tím, co se rodí. Každý člověk, který do procesu vstoupí, svou osobností, zkušeností, citlivostí nebo svým jedinečným úhlem pohledu ovlivňuje směr, kterým se společná tvorba vydá. Výsledek vzniká ze setkání těchto energií. Místo toho, abychom plnili plán nebo se snažili přizpůsobit tomu, jak by to mělo být, pokoušíme se vytvářet podmínky k tomu, aby to vyrůstalo z nás. Je pro nás také hodně inspirativní a potěšující, když vidíme nové a překvapivé cesty u ostatních tvůrců. Dodává to odvahu, že má smysl hledat, nejen reprodukovat to, co už známe, a přispívat k tomu, aby se z divadla nestalo muzeum. Věříme, že právě díky odvaze hledat nové cesty se může divadlo vyvíjet. Kdybychom už předem věděli, jak všechno dopadne, ztratila by pro nás tvorba velkou část svého smyslu. Experiment je pro nás způsob, jak zůstávat živí, zvídaví a otevření.

—

Premiéru vizuálně-hudební inscenace o křehkosti demokracie **Světlo pro dva** od Spielraum Kollektiv uvedeme v neděli 20. 9. ve Skautském institutu Rybárna.

Odpovídá Šimon Ferstl, režisér inscenace Požadujme nemožné a principál Divadla Petra Mankoveckého
Experiment pro mě znamená nespoléhat se na ověřené postupy. Riskovat při obsazování všech pozic a narážet na vnitřní i vnější hranice. Experiment znamená přiznat si: „Tohle momentálně neumím vyřešit, přijdeme na to později.“ Znamená to vědomě vstupovat do nových, neprozkoumaných situací, ale zároveň v nich vytvářet pocit bezpečí.

Když se nad tím zamyslím, každý, kdo se pouští do nezávislého divadla, neustále experimentuje. Experimentuje se svým zdravím, volným časem i časem stráveným s rodinou – pokud tedy rodina není přímou součástí projektu.

Ve slově *experiment* ale momentálně cítím i únavu. Vykračování z komfortní zóny a práci v netradičních, nedivadelních prostorech už posledních 11 let vnímám spíš jako rutinu. Dokázal bych si představit přenést tento experimentální přístup i na stabilnější scény. V další fázi tvorby by pro mě experimentem bylo vstoupit do prostoru, kde už podmínky vytvořil někdo jiný.

—

Inscenaci **Požadujme nemožné** bratislavského Divadla Petra Mankoveckého a studentstva VŠMU uvedeme v pátek 18. 9. ve Venuši ve Švehlovce a neděli 11. 10. v HaDivadle.

Odpovídají Tereza a Tobiáš z Divadla Setkání, které uvede na festivalu premiéru Pražské ptactvo.
„Experiment v tvorbě pro nás neznamená pouhé hledání nových žánrů, ale především ochotu opustit bezpečnou

pozici inscenačního týmu, který diváctvu předává hotové a uzavřené sdělení. Namísto přesvědčování publika se snažíme k divadelní tvorbě přistupovat jako k otevřené dialogické události a vztahové praxi, v níž společně zkoumáme, jaké jiné formy vztahu ke světu se mohou stát myslitelnými.

Dokumentární divadlo nám umožňuje proměňovat diváckou pozornost a otevírat prostor pro hlasy a příběhy, které zůstávají v každodenním fungování přehlížené. Nejde nám primárně o to poukázat na nějakou krizi, ale vytvořit sdílenou situaci, která vytváří prostor pro narušení zdánlivé samozřejmosti našeho fungování a rozšíření naší představy o tom, s kým vším tento svět vlastně sdílíme."

—

Site-specific procházku **Pražské ptactvo** kolem metra Vltavská uvedeme v pondělí 21. 9.

Odpovídá Natalia Tina Jeleva, performerka a studentka malby na AVU, autorka a hlavní představitelka inscenace Jsem matkou tvých dětí, mami

Experiment v tvorbě. Co to pro mě znamená? Uf. Asi to, že dělám přesně to, co cítím, že mám dělat. Naprostá svoboda ve formě a vyjádření, což vede k tomu, že vše je jen zkouška a nemusí to vyjít. Je neskutečně osvobozující nemít žádné nároky a dělat opravdu pouze to, po čem srdce křičí. Aspoň v mém případě. Absolutně nemám tušení, co dělám, jen zkouším a právě experimentuju.

—

Inscenaci **Jsem matkou tvých dětí, mami** z Venuše ve Švehlovce uvedeme v HaDivadle v sobotu 10. 10.

Natalie Tina Jeleva:
Jsem matkou tvých dětí, mami.
Foto: archiv N. T. Jelevy

UMĚNÍ TRVÁ DÁL

Kolektivní a dlouhotrvající performance **Umění trvá** vznikala na jaře roku 2026. V době, kdy se umělkyně a umělci ocitly a ocitli v situaci, kdy nestačilo pouze tvořit – bylo (a stále je) třeba bránit podmínky, které svobodnou tvorbu umožňují. Bránit prostor pro kritické myšlení a imaginaci. Bránit demokratické hodnoty.

Performance **Umění trvá** se konala před Ministerstvem kultury ČR na Maltézském náměstí. Nezvnikla jako jedno dílo jednoho autora či jedné autorky, ale jako řetězec individuálních uměleckých vstupů, které se postupně vrství v jeden společný akt. Každý z nich je dočasný, každý má svůj vlastní jazyk a podobu. To, co je spojuje, je jejich přítomnost, opakování a ochota trvat. Je to jemný odpor. V situaci, kdy je především mladé a alternativní umění vytlačováno za okraj veřejného prostoru, se přítomnost umělectva stává politickým gestem. Ne proto, že by umění mělo sloužit politice, ale právě proto, že jeho svoboda spočívá v možnosti nesloužit žádné předem určené moci, ideologii ani účelu.

Desítky umělkyň a umělců se v období od 13. 3 do 19. 6. 2026 podílely na vzniku díla, jehož konečnou podobu nikdo předem neznal. Každý ze 49 výstupů měnil význam těch předchozích, doplňoval je a rozvíjel. Výstava **Umění trvá dál** je záznamem této společné zkušenosti, kterou přibližujeme mozaikou, která čítá téměř dvě stě fotografií, videozáznamy, zpovědi i dokumenty.

—

Výstavu v koncepci Lenky Dombrovské, Barbory Šupové a Jana Motala můžete nyní zhlédnout ve Venuši ve Švehlovce. Vernisáž se koná 19. 9. v 18.00.

TSUNAMI

Druhý běh **Umění trvá** se už chystá!

PROGRAM

PRAHA 2026

PÁTEK 18. 9.

VENUŠE VE ŠVEHLOVCE

18.30 Poslední nakonec: **My se deme mejt**
20.00 Divadlo Petra Mankoveckého a studentstvo VŠMU (SK): **Požadujme nemožné** + DEBATA

SOBOTA 19. 9.

VENUŠE VE ŠVEHLOVCE

16.00 DÍLO: **Kulatý stůl o odvaze psát**
18.00 Umění trvá: Vernisáž výstavy **Umění trvá dál**
19.00 Jan Komárek a Honza Malík: **Insectum K.**
19.30 **Veřejné vyslovení Poct za alternativní umění**
21.00 Koncert **Urband**

NEDĚLE 20. 9.

SKAUTSKÝ INSTITUT NA KAMPĚ

18.00 Spielraum Kollektiv: **Světlo pro dva** PREMIÉRA

KAFE A HRNKY

20.00 Petr Nikl a Ondřej Smeykal: **Líheň**

PONDĚLÍ 21. 9.

PŘED VELETRŽNÍM PALÁCEM

17.30 Honza Malík a Markéta Stránská: **Poryvy ['eksɜ:pt]**

VLTAVSKÁ

18.30 Divadlo Setkání: **Pražské ptactvo** PREMIÉRA

ÚTERÝ 22. 9.

NOVÁ LIBEŇSKÁ SYNAGOGA

20.00 Rekultur – Apolena Vanišová: **Parsifalky** PREMIÉRA

STŘEDA 23. 9.

NOVÁ LIBEŇSKÁ SYNAGOGA

20.00 Bez javiska a Divadlo Pôtoň (SK) – Slavka Civáňová: **Nádherná zahrada po ní zůstala**

ČTVRTEK 24. 9.

ALFRED VE DVOŘE

17.00–19.30 Dafa Theater: **Příběh pouště**
20.00 Eliška Brtnická: **Round Table** PREMIÉRA

Festival pořádá Příští vlna z. s. za podpory Ministerstva kultury ČR, Státního fondu kultury, hlavního města Prahy, městské části Praha 7, města Brna a městské části Brno-střed.
Vedení a dramaturgie festivalu:
Lenka Dombrovská (lena.ds@seznam.cz)
Managerka a PR: *Anna Černá*
Produkce: *Oskar Hulec*
Grafická podoba:
Filip Blažek a Sofia Blažíčková (www.designiq.cz)
www.nextwave.cz

ADRESY FESTIVALOVÝCH MÍST 2026:

PRAHA

Alfred ve dvoře – Františka Křížka 36, Praha 7 – Holešovice

Kafe a Hrnky – Nerudova 25, Praha 1 – Malá Strana

Skautský institut v Rybárně – U Sovových mlýnů 1, Praha 1 – Malá Strana

Nová libeňská synagoga – Ludmilina 4, Praha 8 – Libeň

Veletržní palác – Dukelských hrdinů 47, Praha 7 – Holešovice

Venuše ve Švehlovce – Slavíkova 22, Praha 3 – Žižkov

Vltavská – prostranství kolem stanice metra, Praha 7 – Holešovice